herpy

GEKONY

Forest bavayia

Bavayia cyclura

Bavayia cyclura to mały, nocny gekon z lasów Nowej Kaledonii, gdzie w ciągu dnia ukrywa się pod korą i w dziuplach drzew. W terrariach praktycznie się go nie trzyma, a wiedza o jego hodowli jest skąpa. Gatunek jest zagrożony w naturze.

Rodzina: Diplodactylidae Dawna nazwa: *Peripia cyclura; Lepidodactylus cyclurus*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**7 cm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**5-10 lat**
Aktywność	**W nocy**
Tryb życia	**Nadrzewny**
Środowisko	**Suchy las i las deszczowy**
Trudność	**Doświadczony**

HODOWLA

Min. terrarium	**30 × 30 × 45 cm** D × S × W dla 1 dorosłego osobnika
Temperatura w dzień	**22-26 °C**
Temperatura w nocy	**18-21 °C**
Wilgotność	**60-80%**
UVB	**Opcjonalne** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Owady**
Utrzymanie	**Pojedynczo lub w parach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Dojrzałość płciowa	**12-18 miesięcy**
Wielkość zniesienia	**2 jaj**
Inkubacja	**60-120 dni** przy 22-25 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
Załącznik unijny	**Niewymieniony**
IUCN	**Zagrożony (EN)**

O gatunku

Bavayia cyclura to mały gekon z rodziny Diplodactylidae. Osiąga do 72 mm od pyska do kloaki, a ogon jest mniej więcej tak długi jak ciało, więc całkowita długość dochodzi do około 15 cm. Łuski są drobne i ziarniste, bez guzków, a ubarwienie stonowane. Palce są poszerzone, z lamelkami czepnymi, i wszystkie mają pazurki.

Gatunek opisał Albert Günther w 1872 roku jako *Peripia cyclura* i jest on gatunkiem typowym rodzaju *Bavayia*. Nazwa gatunkowa pochodzi od greckich słów kyklos (okrągły) i oura (ogon), ponieważ ogon ma okrągły przekrój, podczas gdy u innych gatunków z rodzaju jest bardziej spłaszczony. Rodzaj został zrewidowany w 2022 roku, a liczba gatunków wzrosła do 41. Starsze dane dotyczące *B. cyclura* mogą więc obejmować zwierzęta, które dziś należą do innych gatunków. Jest bardzo podobny do *Bavayia crassicollis*.

B. cyclura prowadzi nocny tryb życia, jest płochliwy i to zwierzę do obserwacji.

Występowanie i środowisko

Bavayia cyclura występuje wyłącznie w Nowej Kaledonii, na głównej wyspie Grande Terre oraz na Île des Pins z pobliskimi wysepkami. Starsze źródła wymieniają także Wyspy Lojalności, ale to stanowisko jest niepewne po rewizji rodzaju.

Mapa jest wyśrodkowana na środkowej części Grande Terre, a jej zasięg obejmuje główną wyspę i Île des Pins.

> **Naturalny zasięg:** Nowa Kaledonia.

ŚRODOWISKO

Bavayia cyclura żyje w lasach Nowej Kaledonii i przebywa na drzewach. W ciągu dnia gatunki z tego rodzaju chowają się pod korą, w dziuplach drzew i pod kamieniami.

Klimat jest tropikalny, z ciepłą i wilgotną porą roku mniej więcej od listopada do marca, gdy temperatura wynosi 27-30 °C, oraz chłodniejszą i suchszą porą mniej więcej od czerwca do sierpnia z temperaturą 20-23 °C. Średnia roczna temperatura wynosi 23 °C, a wilgotność powietrza może sięgać około 80 %, choć pasat ją łagodzi. Opady bardzo się różnią: od suchego zachodniego wybrzeża po wilgotne obszary na wschodzie. Gekon jest aktywny nocą i żywi się bezkręgowcami.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o hodowli *Bavayia cyclura* jest skąpa, a gatunek praktycznie nie jest trzymany. Zalecenia opierają się na klimacie i siedlisku w Nowej Kaledonii oraz na lepiej poznanych gekonach z tego samego archipelagu: wartości zaczerpnięto od *Eurydactylodes agricolae* i *Correlophus ciliatus*.

Dla jednego zwierzęcia lub pary potrzebne jest wysokie terrarium o wymiarach co najmniej 30 × 30 × 45 cm (długość × szerokość × wysokość). Wysokość jest ważniejsza niż powierzchnia dna, ponieważ gekon wspina się po korze i gałęziach. Urządź je ukośnie ustawionymi gałęziami i korą korkową, która daje szczeliny do ukrycia, a także żywymi roślinami o szerokich liściach, takimi jak epipremnum i bromelie. Podłożem może być wilgotna ziemia bez nawozu wymieszana z włóknem kokosowym i przykryta suchymi liśćmi, najlepiej jako podłoże bioaktywne ze skoczogonkami i równonogami.

Terrarium musi mieć wentylację z siatki, aby powietrze się wymieniało, a krople wysychały w ciągu dnia.

Czytaj więcej: Budowa terrarium i podłoże bioaktywne

TEMPERATURA

W dzień temperatura w terrarium *Bavayia cyclura* powinna wynosić 22-26 °C, a w nocy 18-21 °C. Nie jest potrzebne ciepłe miejsce do wygrzewania, ponieważ gatunek jest nocny i za dnia się ukrywa. Utrzymuj temperaturę poniżej 28 °C; średnia roczna temperatura w Nowej Kaledonii wynosi 23 °C.

Mierz temperaturę termometrem cyfrowym w środkowej i górnej części terrarium. Jeśli zwierzę siedzi z otwartym pyskiem lub jest ospałe, jest za ciepło.

Czytaj więcej: Ciepło i temperatura

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgotność powietrza w terrarium *Bavayia cyclura* powinna wynosić 60-80 %, z wyraźnym wzrostem w nocy. Zraszaj terrarium późnym popołudniem, tak aby liście i gałęzie były pokryte kroplami, gdy gekon się budzi. Krople są jego głównym źródłem wody do picia, a jako uzupełnienie można postawić płytką miseczkę ze świeżą wodą.

Wilgoć musi przeplatać się z przesychaniem w ciągu dnia. Jeśli następnego popołudnia na szybach wciąż są krople, wymiana powietrza jest za słaba albo zraszasz za dużo.

OŚWIETLENIE I UVB

Bavayia cyclura jest aktywny nocą i nie potrzebuje silnego światła. Słabe oświetlenie UVB w strefie Fergusona 1 nad częścią terrarium jest zaletą, ale nie jest konieczne, jeśli pokarm jest oprószany wapnem z D3. Zapotrzebowanie nie zostało udokumentowane dla tego gatunku. Utrzymuj długość dnia około 12 godzin z ciemnością w nocy i zapewnij cień oraz kryjówki przez cały dzień.

Czytaj więcej: Światło i UVB Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ŻYWIENIE

Bavayia cyclura żywi się bezkręgowcami. Podawaj małe żywe owady, takie jak muszki owocowe, świeżo wyklute świerszcze i małe nimfy karaczanów, oprószone wapnem z D3. Owady nie mogą być szersze niż odstęp między oczami zwierzęcia. Nie udokumentowano, czy gatunek przyjmuje owoce lub gotowy pokarm dla gekonów owocożernych.

Młode karmi się codziennie, a dorosłe dwa-trzy razy w tygodniu. Usuwaj niezjedzone owady, aby nie niepokoiły gekona. Dostosuj ilość do budowy ciała zwierzęcia, tak aby nie było ani chude, ani otyłe.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Bavayia cyclura jest płochliwy i aktywny nocą, a cienka skóra i łatwo odrzucany ogon sprawiają, że nie nadaje się do brania na ręce. Nie podnoś go. Jeśli trzeba go przenieść, zwab go do pojemnika. Ogon łatwo odpada i nie odrasta w tej samej formie.

Nie udokumentowano, jak gatunek znosi towarzystwo. Trzymaj zwierzęta pojedynczo lub w parze w większym terrarium z wieloma kryjówkami i rozdziel je, jeśli jedno jest przeganiane lub traci na wadze.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samce *Bavayia cyclura* mają pory przedkloakowe na spodzie ciała przed kloaką; w obrębie rodzaju występuje 7-46 porów w jednym do czterech rzędów. Wiek i wielkość w momencie dojrzałości płciowej nie są udokumentowane, ale zwierzęta prawdopodobnie dojrzewają w wieku 12-18 miesięcy.

GODY I KOPULACJA

Rytm rozrodu *Bavayia cyclura* nie jest udokumentowany. Chłodny okres trwający kilka tygodni, z nieco krótszymi dniami i chłodniejszymi nocami, odpowiada chłodnej porze roku w Nowej Kaledonii i może zwiększyć gotowość samic do rozrodu. Kopulacja następuje samoistnie po połączeniu pary. Jeśli samiec bez przerwy goni samicę, rozdziel je.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Bavayia cyclura składa po dwa jaja. Liczba zniesień w roku nie jest udokumentowana. Samica składa jaja w zagłębieniach, pod korą lub w kątach liści, więc zapewnij kilka odpowiednich miejsc. Jaja często się przyklejają, więc nie odrywaj ich na siłę.

Podawaj samicy dodatkowe wapno przez cały sezon i regularnie sprawdzaj miejsca składania jaj.

INKUBACJA

Przyklejone jaja inkubuje się tam, gdzie się znajdują. Luźne jaja przenosi się ostrożnie, bez obracania, do małego, wentylowanego pojemnika z lekko wilgotnym podłożem. W temperaturze 22-25 °C wyklucie następuje prawdopodobnie po 60-120 dniach.

ODCHÓW MŁODYCH

Młode *Bavayia cyclura* są małe i delikatne. Trzymaj je oddzielnie od dorosłych w małym pojemniku z wentylacją z siatki, kryjówką i kawałkiem kory, i zraszaj codziennie. Od pierwszych dni podawaj muszki owocowe i małe świerszcze oprószone wapnem. Tempo wzrostu nie jest udokumentowane.

Zdrowie i częste błędy

Nie ma udokumentowanych chorób *Bavayia cyclura* w niewoli. Typowe problemy małych gekonów z Nowej Kaledonii to:

- Za mało wapnia i D3, co prowadzi do miękkich szczęk i wygiętych kończyn.
- Za wysoka temperatura: dłuższy czas powyżej 28 °C stresuje zwierzę i może zagrażać życiu.
- Zastałe, nasycone wilgocią powietrze i pleśń, które powodują infekcje skóry.
- Odrzucony ogon, wynikający ze stresu lub niewłaściwego obchodzenia się ze zwierzęciem.

Zgłoś się do weterynarza z doświadczeniem w leczeniu gadów, jeśli gekon jest ospały, traci na wadze lub przestaje jeść.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.